

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ส่งผลให้ประชากรโลกต้องพัฒนา เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของตนเองให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศ การจัดการศึกษาได้มีกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้การศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร บุคลากรและทุกภาคส่วนต้องได้รับการพัฒนา เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาโดยเฉพาะนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 80 ได้กำหนดการพัฒนาการศึกษาไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภูมิหาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึก และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น (ธีรเดช นรัตถรักษา. 2551 : 32-33) อย่างไรก็ตามครูและบุคลากรทางการศึกษาถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญและมีเทคนิควิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นครูมืออาชีพ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดการจัดการศึกษาว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต

โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยผู้สอนมีบทบาทในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน และวิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 25-26) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้น ครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้คอยช่วยเหลือ กระตุ้น ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนในการแสวงหาความรู้ การสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ยังไม่รู้และสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกัน จนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคหลากหลายรูปแบบนำมาผสมผสานกัน ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม การฝึกคิด การแก้ปัญหา การเน้นกระบวนการ การสอนแบบปริศนาความคิด และการสอนแบบร่วมกันคิด ทั้งนี้ มุ่งหวังให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งจากความสนใจอยากรู้ อยากเรียนของผู้เรียนเอง โดยใช้กระบวนการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น

ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงกับแหล่งเรียนรู้เบื้องต้น ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งความรู้ที่ผู้เรียนได้มาไม่จำเป็นต้องตรงกับตำรา แต่ผู้สอนจะสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ และปรับปรุงความรู้ที่ได้ให้สมบูรณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 1) แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จึงเป็นแนวทางแสวงหาความรู้สู่ยุคการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหา ค้นหา คำตอบ สร้างองค์ความรู้และเชื่อมั่นในตนเอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ตอบสนองต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงจัดทำกลยุทธ์การจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา การวิเคราะห์ศักยภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีจุดแข็งด้านบุคลากร ข้าราชการและลูกจ้างเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการครองตนและมีวินัยในตนเอง ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน ข้าราชการและลูกจ้างได้รับการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้อยู่เสมอ ทำให้ศักยภาพในการปฏิบัติงานและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี สำหรับจุดอ่อนด้านบุคลากร พบว่าบุคลากรมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านและขาดความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จึงมีนโยบายในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีอุดมการณ์ ตั้งใจทำงานมีคุณธรรมจริยธรรม จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผ่านการประเมินของ สมศ. ระดับดีหรือดีมากขึ้นไป ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เป็นองค์กรหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเก่งดีมีความสุข พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของครูทั้งระบบ เป็นทรัพยากรบุคคลเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและให้เป็นครูมืออาชีพ โรงเรียนมีมาตรฐานผู้รับบริการมีความพึงพอใจ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ภายใต้การบริหารงานการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและมุ่งสู่ความเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงในปี 2556 (กลุ่มส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา, 2553 : 1-7) ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่สาม โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปีการศึกษา 2555 มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง เพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน จากผลการทดสอบ O-Net ปีการศึกษา 2553 และเปรียบเทียบย้อนหลัง ปีการศึกษา 2552 พบว่าภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ไม่มีพัฒนาการสูงขึ้น และส่วนใหญ่อยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุงและต้องปรับปรุงเร่งด่วน สถานศึกษากำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ในแผนพัฒนา

คุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีโครงการกิจกรรมให้ผู้เรียนและครูผู้สอนเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ โครงการแข่งขันทักษะทางวิชาการ โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ดำเนินการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้รับข้อเสนอแนะให้ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่สนองตอบต่อเป้าหมายที่เป็นมาตรฐานตัวบ่งชี้ของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาสื่อเครื่องมือให้มีความเที่ยงตรง ปรับเปลี่ยนแนวทางการทดสอบให้สอดคล้องกับแนวทางระดับชาติของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (สทศ.) ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และควรเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทั้งในและนอกห้องเรียนด้วยกิจกรรมและสื่อที่หลากหลายทั้งระบบกลุ่มและรายบุคคล สถานศึกษาไม่มีการนำผลประเมินไปพัฒนาอย่างเป็นระบบชัดเจนต่อเนื่อง ส่วนกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนพบว่าครูส่วนหนึ่งขาดการวิเคราะห์ผลการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำมาซ่อมเสริมและจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรสนับสนุนพัฒนาครูผู้สอนทุกคนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้ฝึกทำโครงงานให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ บันทึกการทำงานอย่างเป็นระบบ เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึกข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการปรับการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจนเกิดทักษะใช้สถานการณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเป็นประเด็นหรือสาระที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเอง พัฒนางาน ผู้บริหารควรกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้อิงของครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด โดยการตรวจแนะนำในแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน มีการติดตามภายในแบบมีส่วนร่วมและเป็นกัลยาณมิตร มีการกำกับติดตามประเมินผลปรับปรุงและพัฒนา จัดงบประมาณในการจัดทำหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์การสอน จัดห้องเรียน ห้องพิเศษและห้องสมุดให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อิง การติดตามพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เหมาะสม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2555 : 41-43) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลต่อนักเรียนเต็มตามศักยภาพ

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่สามของโรงเรียนบ้านวังโพธิ์ สรุปผลการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในภาพรวม ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2555 : 9) จึงได้นำผลการประเมินเข้าปรึกษาหารือในที่ประชุมร่วมกับคณะครู เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งมติในที่ประชุมประจำเดือนพฤษภาคม ครั้งที่ 9/2556 ครูผู้สอนส่วนใหญ่พร้อมที่จะปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพราะการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มี

วิจารณ์ญาณมีความคิดสร้างสรรค์กล้าแสดงออกสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีระเบียบวินัย สามารถค้นหาคำตอบแก้ปัญหาและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติการ ขั้นตอนการสังเกตและขั้นตอนการสะท้อนผล ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน อีกทั้งส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ตลอดจนเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอันจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของโรงเรียนบ้านวังโพธิ์ อำเภอกอสุ่มพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เป็นอย่างไร
2. สามารถพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนบ้านวังโพธิ์อำเภอกอสุ่มพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของบุคลากรโรงเรียนบ้านวังโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 อยู่ในระดับใด
2. เพื่อพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนบ้านวังโพธิ์ อำเภอกอสุ่มพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านวังโพธิ์ จำนวน 20 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1.2.1 นายไพฑูรย์ ชาปัด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังโพธิ์

1.2.2 วิทยากร จำนวน 1 คน ได้แก่ นายวิเชียร ไชยบัง วุฒิการศึกษา

กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ครูใหญ่โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นวิทยากรในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

1.2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังโพธิ์ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน เพื่อสะท้อนผลการจัดทำโครงงาน ดังนี้

- 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 คน
- 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน
- 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 คน
- 5) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คน
- 6) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนบ้านวังโพธิ์ ตามกรอบการปฏิบัติการทำโครงงานตามขั้นตอน 6 ขั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 60-61) ดังนี้

1. การคิดและเลือกหัวเรื่อง
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. การเขียนเค้าโครงของโครงงาน
4. การปฏิบัติโครงงาน
5. การเขียนรายงาน
6. การแสดงผลงาน

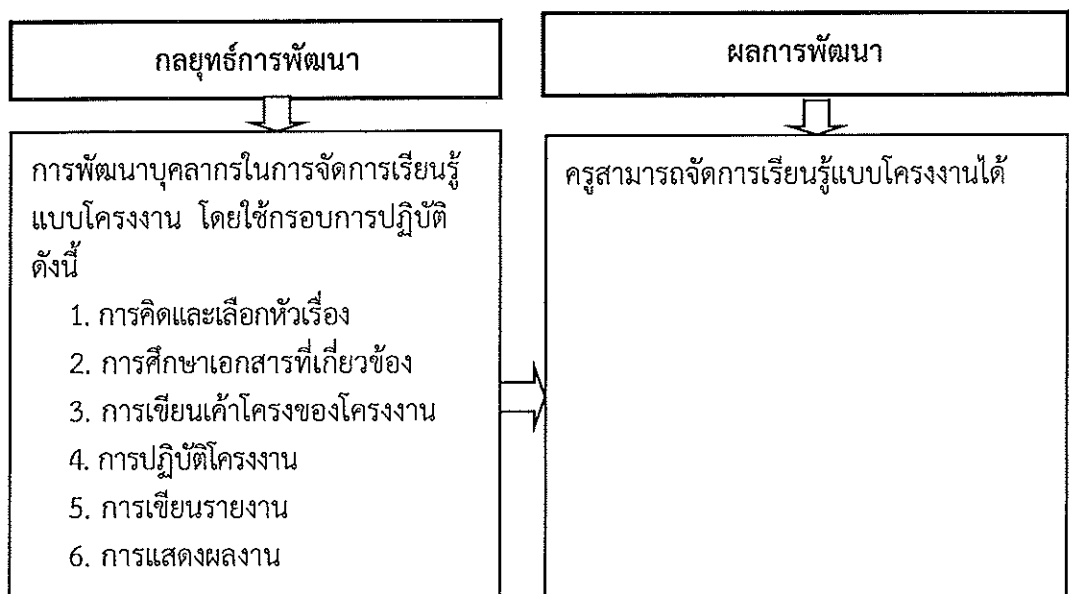
4. สถานที่

โรงเรียนบ้านวังโพธิ์ อำเภอโกสุมพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

5. ระยะเวลาในการวิจัย

เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2556

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นियามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสามารถความถนัดและความสนใจ ดำเนินการศึกษาย่างเป็นระบบสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนคอยกระตุ้นแนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ตามแนวการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานตั้งแต่ขั้นการคิดและเลือกหัวเรื่อง ขั้นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขั้นการเขียนเค้าโครงของโครงงาน ขั้นการปฏิบัติโครงงาน ขั้นการเขียนรายงานและขั้นการแสดงผลงาน

2. บุคลากร หมายถึง ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้โรงเรียน-บ้านวังโพธิ์ อำเภอโกสุมพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 20 คน

3. การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง การประชุมอบรมปฏิบัติการให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การคิดและเลือกหัวเรื่อง การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเขียนเค้าโครงของโครงงาน การปฏิบัติโครงงาน การเขียนรายงานและการแสดงผลงาน

4. แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ครูผู้สอนเตรียมไว้ล่วงหน้า ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา และบันทึกผลหลังการสอน

5. การประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาขององค์กรหรือบุคลากรโรงเรียนบ้านวังโพธิ์ โดยผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ตลอดจนความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการได้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานตั้งแต่ขั้นการคิดและเลือกหัวเรื่อง ขั้นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขั้นการเขียนเค้าโครงของโครงงาน ขั้นการปฏิบัติโครงงาน ขั้นการเขียนรายงานและขั้นการแสดงผลงาน

6. การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการกำกับติดตาม การให้คำแนะนำและการให้ความช่วยเหลือพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานโรงเรียนบ้านวังโพธิ์ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมมอบหมายงาน กิจกรรมการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและพฤติกรรมของนักเรียน กิจกรรมให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษา และกิจกรรมจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. บุคลากรโรงเรียนบ้านวังโพธิ์มีความรู้ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและนำเอาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานไปใช้ได้
2. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารโรงเรียนด้านการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY